

درس تاریخ معماری منظر

۵ - منظر پردازی و باغ سازی اروپا

ب: باروک ، عصر شکوه و نمایش سلطه (بخش اول)

دکتر لادن اعتضادی

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه معماری منظر

۱۴۰۰

باغ‌سازی باروک میراث باغ‌سازی رنسانسی است

اما اصول زیبایی شناسی رنسانسی
در خدمت نمایش سلطه و قدرت پادشاهان به کار گرفته می‌شوند
و صورتی دیگر از باغ‌سازی را می‌آفرینند.
در این دوره مقیاس و مفهوم «پارک» جایگزین مقیاس و مفهوم «ویلا» می‌شود.

در فرانسه و اروپای قرن ۱۷ و ۱۸، دوران سلطه و قدرت نظام فئودالی
در قالب سلطنت‌های کوچک و بزرگ پس از جنبش پروتستانیسم یا اصلاح‌گرایی مذهبی
(رفرماسیون) است. در این دوران بعد از جنگ‌های سی ساله دهقانی، دیگر بار قدرت به فئودال‌ها
باز می‌گردد و سلطنت‌های پر قدرتی چون دربار فرانسه در اروپا شکل می‌گیرند.

در اروپا پس از سقوط امپراتوری روم
در قرن ۵ میلادی و دوران فترت تمدن در قرون وسطا

هنر باغ سازی در قرن شانزدهم و باویلا سازی های رنسانس احیاء می شود.

در قرن شانزدهم میلادی، در اروپا هنر باغبانی و باغ آرایی هلندی و نیز باغ سازی انگلیسی و فرانسوی در آغاز همه، متأثر از باغ سازی ایتالیا و سبک رنسانس بودند با این تفاوت که در اروپا باغ سازی مبتنی بر شرایط و روحیه بومی بود و هیچکدام به غنای باغ های رنسانس ایتالیا از نظر طراحی همزمان منظر نرم و سخت نرسیدند و بیشتر پرورش و آرایش باغچه های گل و گیاه در محوطه باغها زیر نظر باغبانها صورت می گرفت.

میراث باغ های ایتالیایی در فرانسه قرن ۱۷ و ۱۸ به شکوفایی سبک باروک منجر می شود.

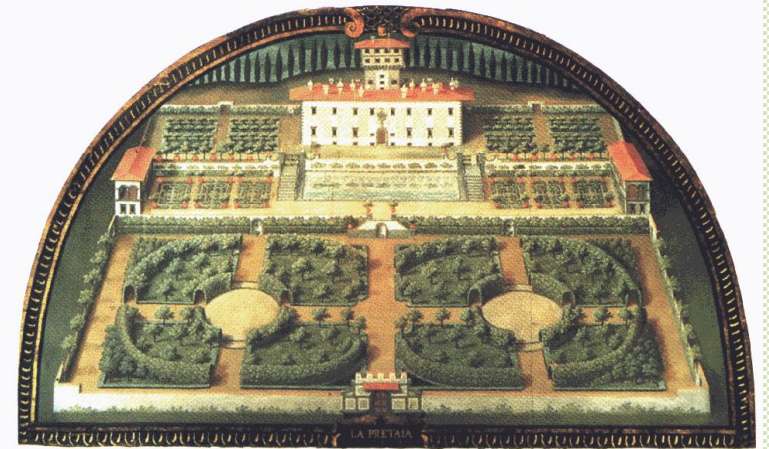
Andre- le- Notre

«لو نوتر» طراح و باغساز
ورسای

در زمان لویی چهاردهم

«لونوتر» باغبانی در سنت باغ آرایی
فرانسوی نبوغ خود را در برداشت از
اصول باغسازی رنسانسی در نمایش
قدرت دربار فرانسه به ظهور رساند.

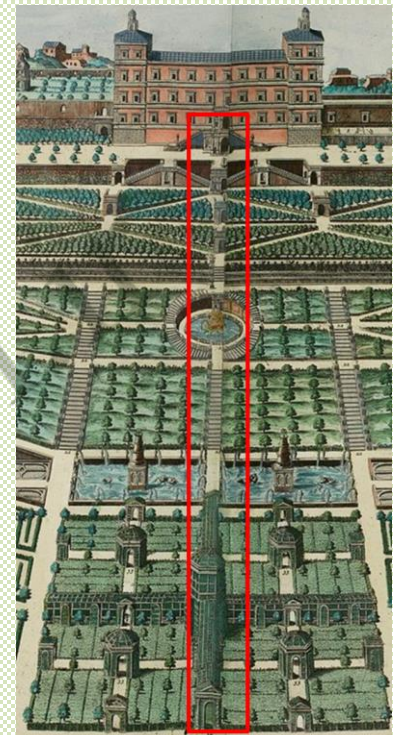

«لو نوتر» باغبانی که پارک معروف «وو لا ویکنت» را ساخت. ساخت پارک ورسای در رقابت با آن را انجام داد.

باغ‌های هلندی که
غالباً در مقیاس
باغچه‌هایی متصل
به منازل بودند،
بواسطه هنر گل
آرایی معروفیت
یافتند.

طراحی هندسی و
رعایت تناسب و تقارن
و تأکید بر محور اصلی
باغ در راستای محور
تقارن بنا، میراث
رنسانس برای باغ‌سازی
فرانسوی است.

کاخ "وو لا ویکنت" که لویی 14 ورسای را به رقابت با آن ساخت

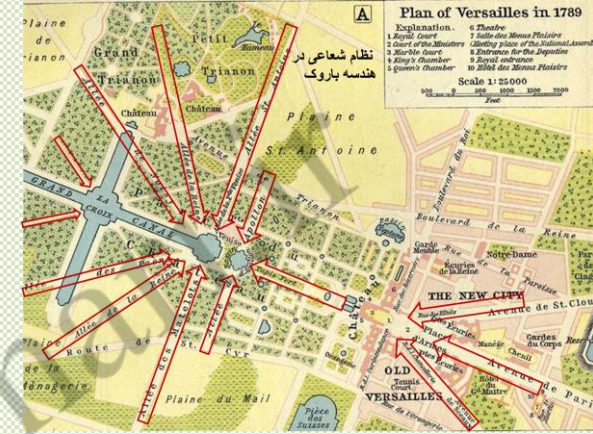

سنت جرج پارک در قرن ۱۷ با تأثیر از اصول باغ‌سازی فرانسه طراحی شد

ورسای شاخص ترین نمونه باغ‌سازی باروک

به فرمان لویی چهاردهم
که خود را پادشاه خورشید
می نامید پدید آمد

کاخ - باغ ورسای در
مجاورت شهر قدیمی
و در محل جنگل‌های
ورسای که شکارگاه
سلطنتی بود با هزینه
سنگین برای ساختمان
و باغ‌سازی و نیز
انتقال آب از رودخانه
سن به دره ورسای و
کندن درخت‌های زیاد
و کاشت درخت‌های
بسیار و ساخت منظر
سخت، ساخته شد.

او پادشاهی قدرتمند
و صاحب کشوری
بزرگ و پر ثروت
در اوپای قرن ۱۷
بود.
غرورش او را به
کارهای بزرگ و
نام‌گذاری بر خود به
سبک امپراتوران
روم وامی‌داشت.

«آندره لو نوتر» باغبان مبتکر فرانسوی

کسی که باغبانی محض را به سوی معماری منظر سوق داد.

Le Notre, Andre

Born - Died : 1613 - 1700

The greatest French garden and landscape designer. Andre Le Notre followed his father as head gardener at the Jardin des Tuilleries in Paris and also studied fine art in Paris. The parks which Le Notre designed at **Vaux-le-Vicomte** and **Versailles** are the supreme examples of the French seventeenth century style of garden design. Le Notre also projected the central axis of the Tuileries, which became the grand axis of Paris running to the Arc de Triomphe and La Defense. The designer enjoyed a warm relationship with his patron Louis XIV. Both were men of taste with a passion for gardens and architecture. The baroque style of garden design, which they brought to a crescendo, became widely influential in Europe and beyond the wider world. Every prince and potentate dreamed of owning a garden which would 'outshine Versailles'. This ambition resulted in vast works, though few were executed with a fraction of Le Notre's excellent design judgement. [see Gothein on Le Notre]

Gardens designed by Le Notre, Andre

[Marly-le-Roi](#)

[Versailles, Chateau de](#)

[Chateau de Vaux-le-Vicomte](#)

[Greenwich Park](#)

[Chateau de Dampierre](#)

[Jardin des Tuileries](#)

Greenwich Park, London

In the 17th century, the park was landscaped, possibly by André Le Nôtre who is known at least to have designed plans for it.

گرینویچ پارک در لندن، گویا نخست در قرن ۱۷ نقشه آن را
«آندره لو نوتر» فرانسوی طراحی کرده است.

دو عکس نمایشگر حضور سلیقه انگلیس (چپ) و فرانسوی (راست) هر دو در این باغ است.

گرینویچ پارک: آرایش گیاهان ترکیبی از سلیقه انگلیسی و فرانسوی

مجسمه لویی ۱۴ در میدان مدخل کاخ ورسای رو به شهر ورسای، نشانه سلطه پادشاه

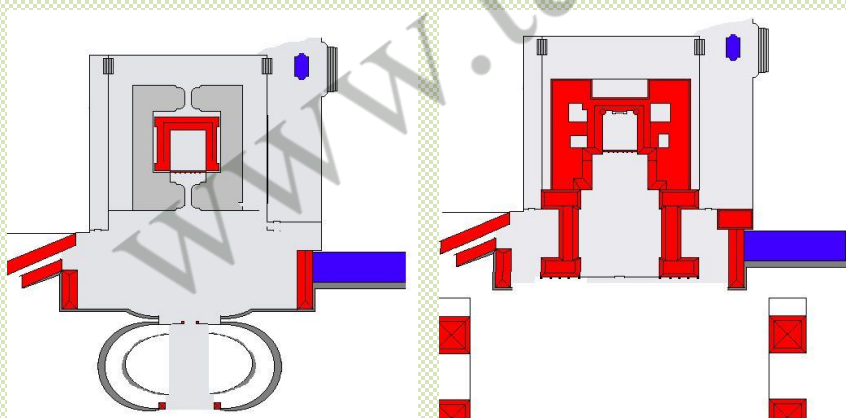
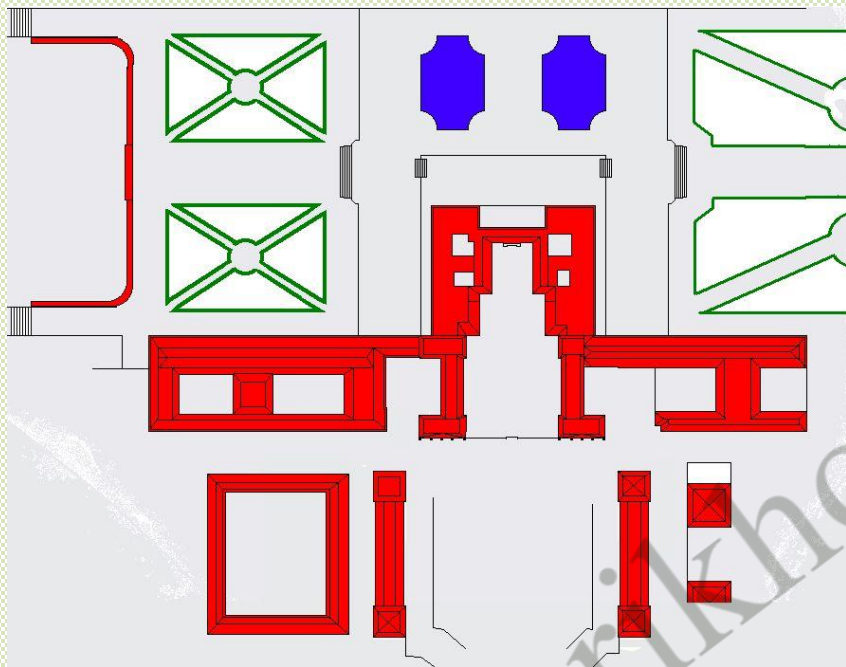

ورسای اوج باغ سازی باروک

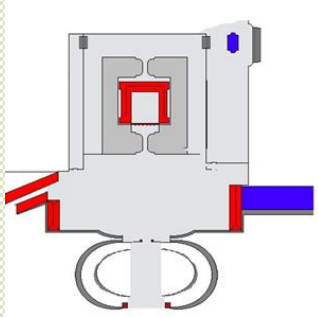
۱۶۲۳-۱۶۶۸، توسعه یک کلبه شکار در جنگل شکارگاهی ورسای

تا یک کاخ-باغ سلطنتی قرن ۱۸

مجموعه بناها و حیاط‌های کاخ پیش درآمد ورود به «پارک» ورسای

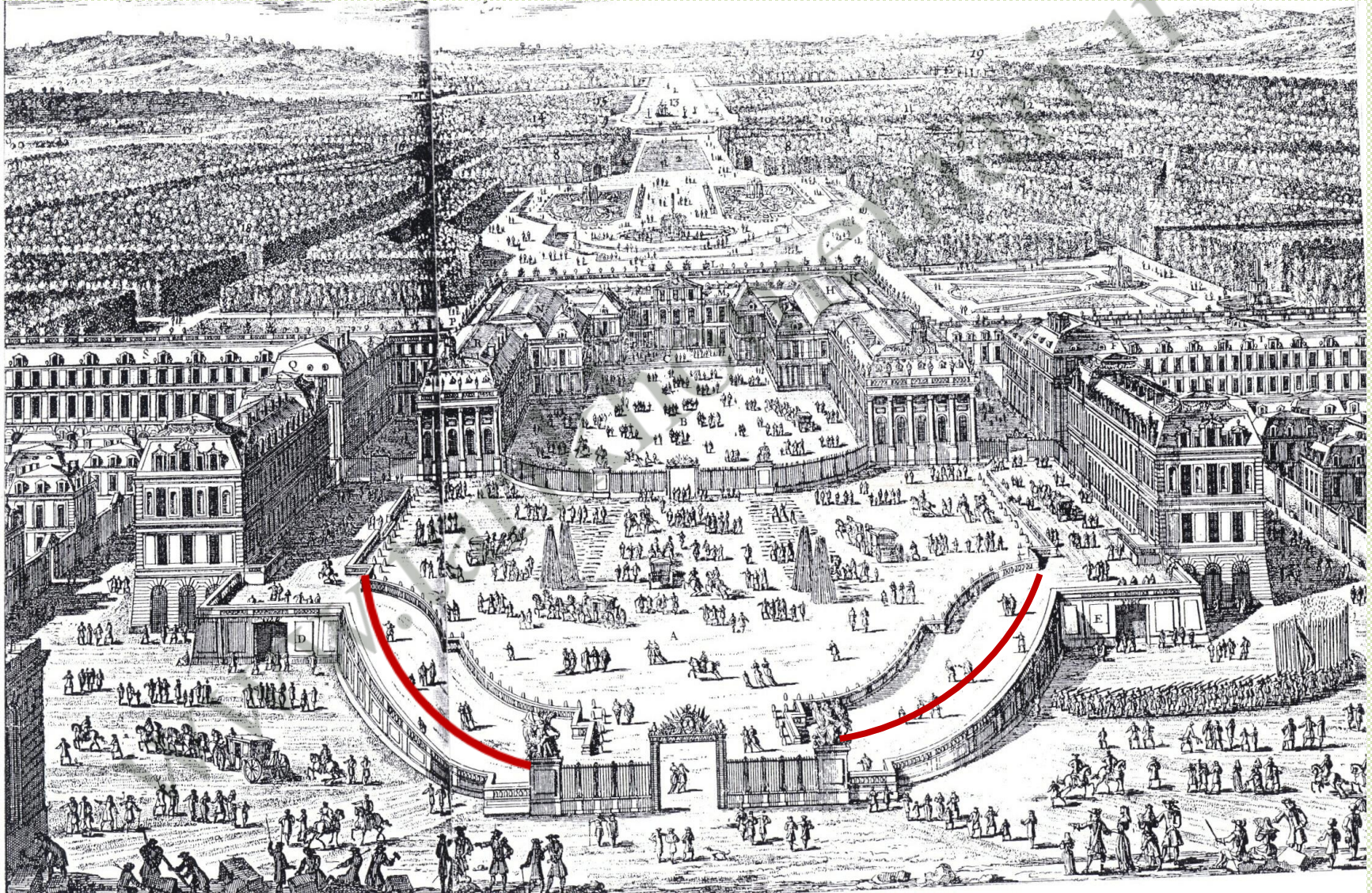

حیات اولیه و اصلے کاخ ورسای

رو به شهر، معماری U شکل با الگوی کاخ‌های درون شهری چون «لوور»،
این بخش در سوی رو به پارک، حالتی بیرون نشسته دارد.

سلسله مراتب ورود به کاخ، محوطه اول با رمپ‌هایی به سبک نمونه‌های رنسانس طراحی شده است که محل عبور پیاده‌ها به ساختمان‌های جانبی است. دو دروازه در یک راستا، برای دو محوطه وجود دارد.

محوطه سازی رنسانسه

ریمپ ورودی ویلا فارنزه در ایتالیا الگویی که بارها تکرار شد از جمله در ورسای

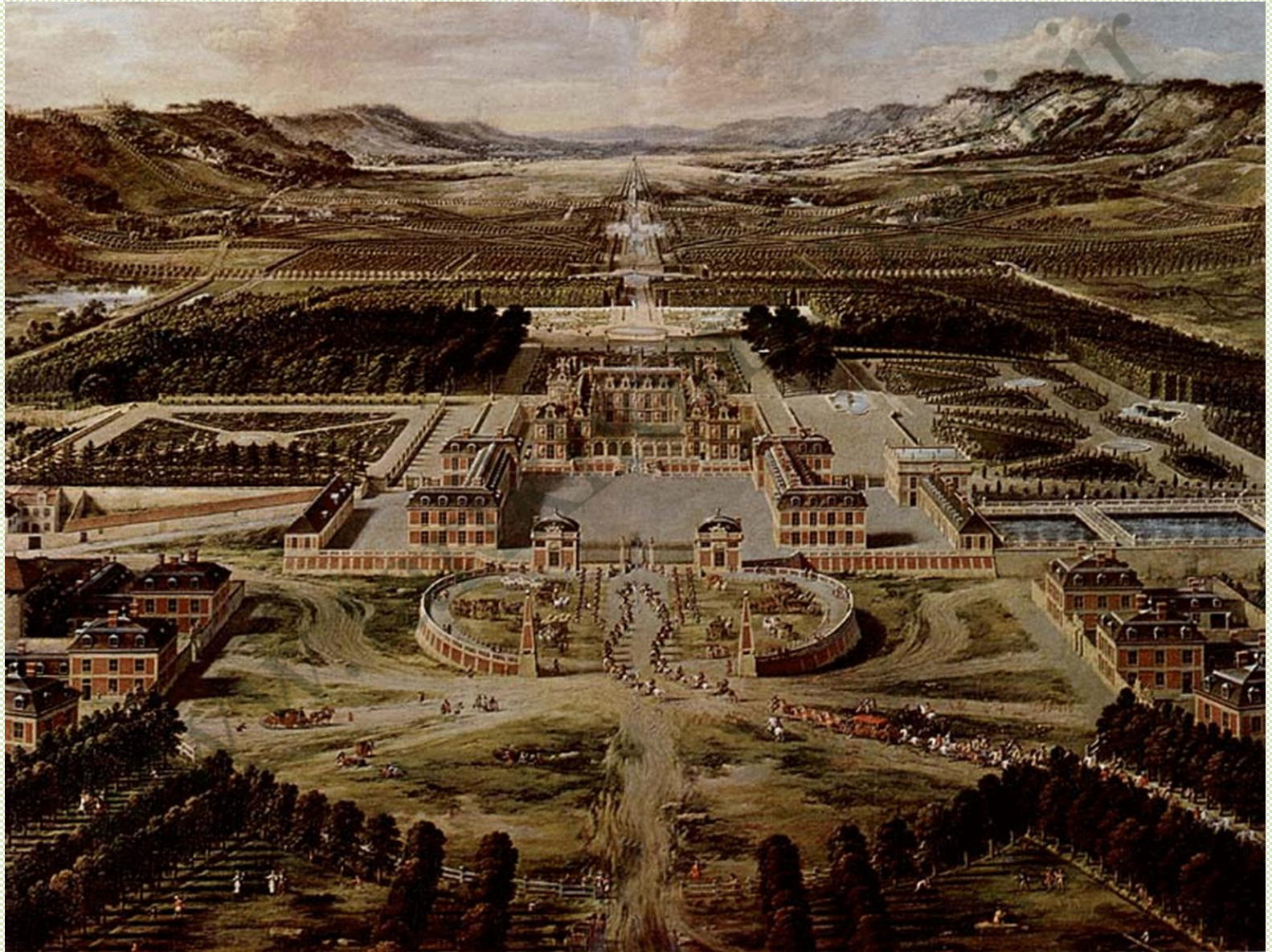

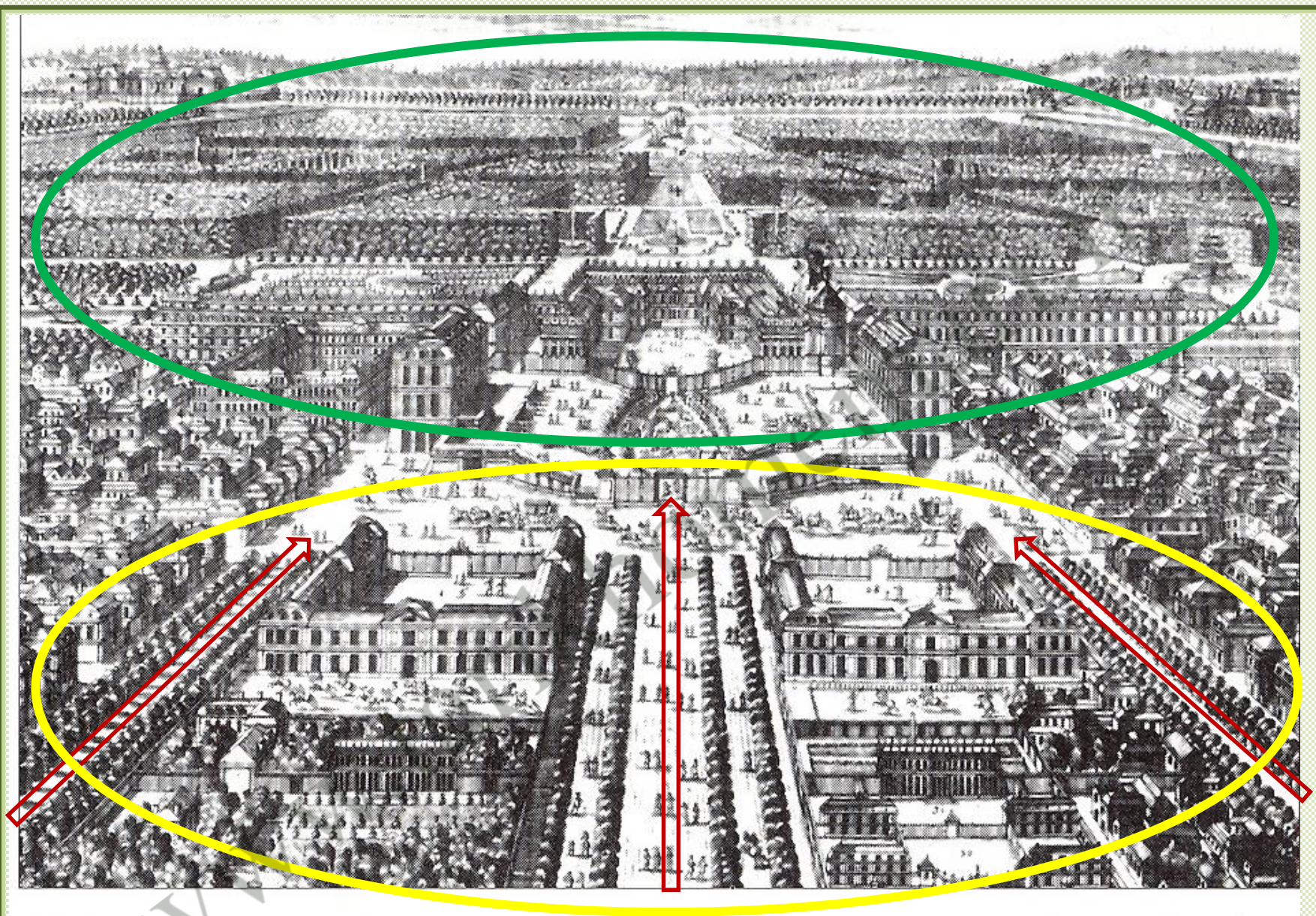
رمپها در آغاز ورود در سمت راست و چپ

حیاط‌های متوالی و سردرها و نرده‌ها در دو حیاط پی در پی از فلزآب طلاکاری شده .

تغییرات در بخش ورودی و ایجاد رمپ به شکل جدید و در محل جدید
طرح میدانگاهی بزرگ، محل اتصال کاخ به شهر ورسای و آغاز بولوارهای سه گانه شهر از این میدان

Bird's eye view of the town, palace and garden complexes, a copper engraving from 1700

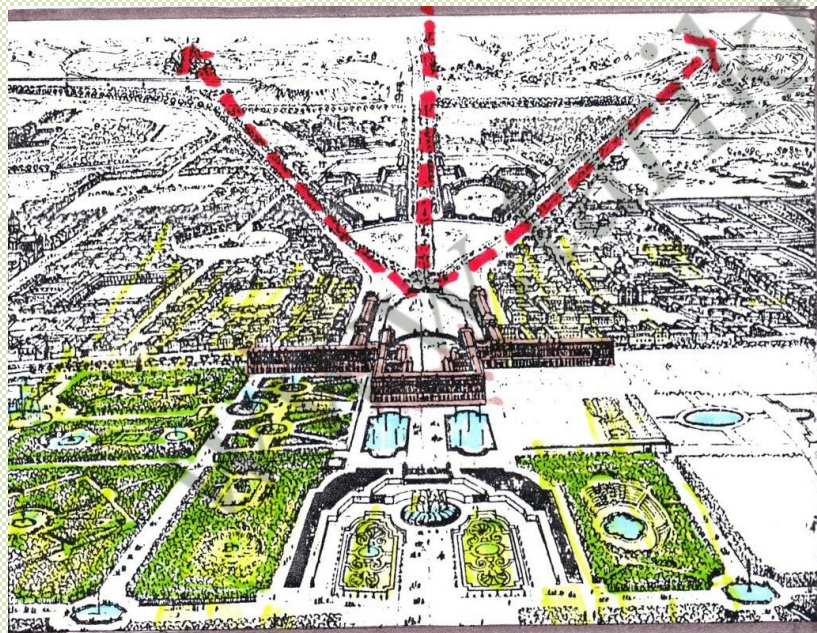
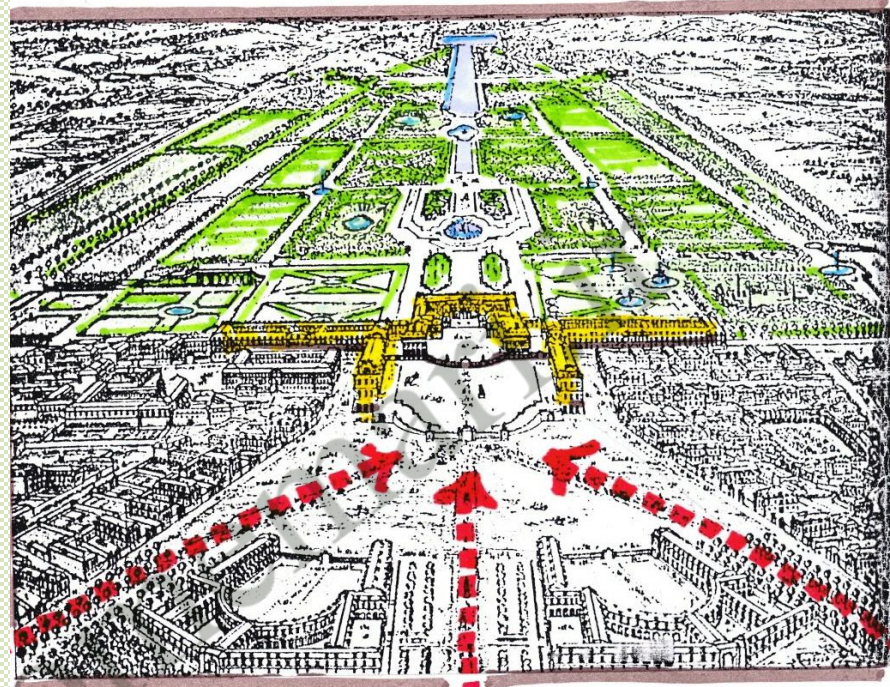
بولوارهای سه گانه شعاعی شهر ورسای.

ایده بولوارهای شهری در صورت کاملش، نخستین بار در شهر ورسای پیاده شد.

منظرپردازی در مقیاس عظیم

مفهوم پادشاه و کاخ او به عنوان مرکز قدرت، در هندسه طرح با خیابان‌های شعاعی مورد تأکید قرار می‌گیرد.

این طرح اصطلاحاً « پنجه‌غازی » نامیده شده است.

طرح پنجه غازی

صورت غالب در هندسه باغسازی باروک

در انگلستان

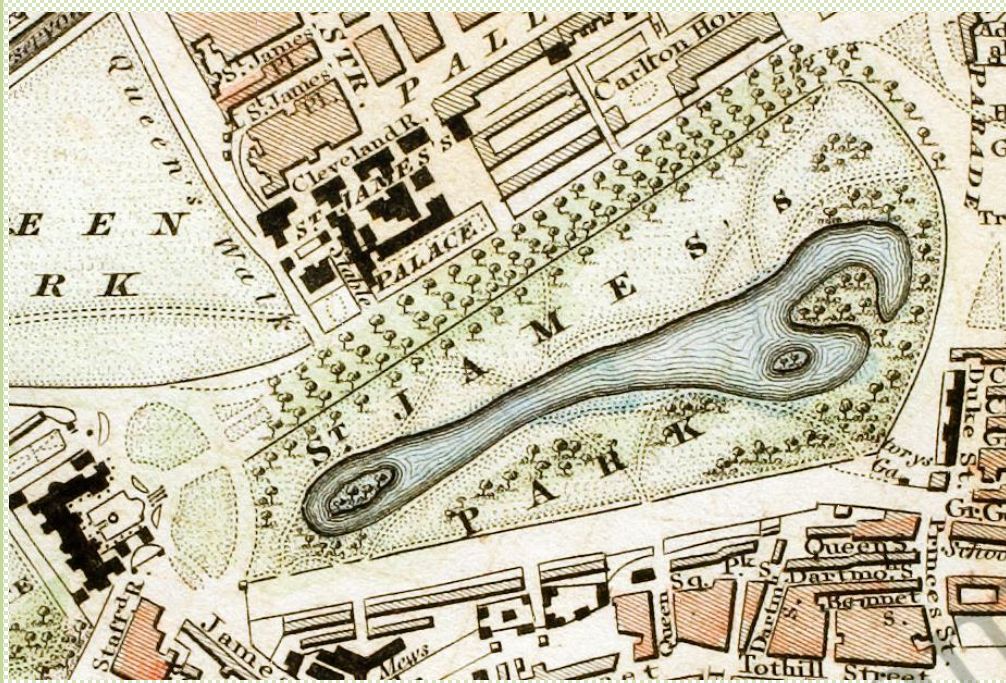
نمونه متأثر از فرانسه:

پارک سنت جیمز در لندن قرن ۱۷

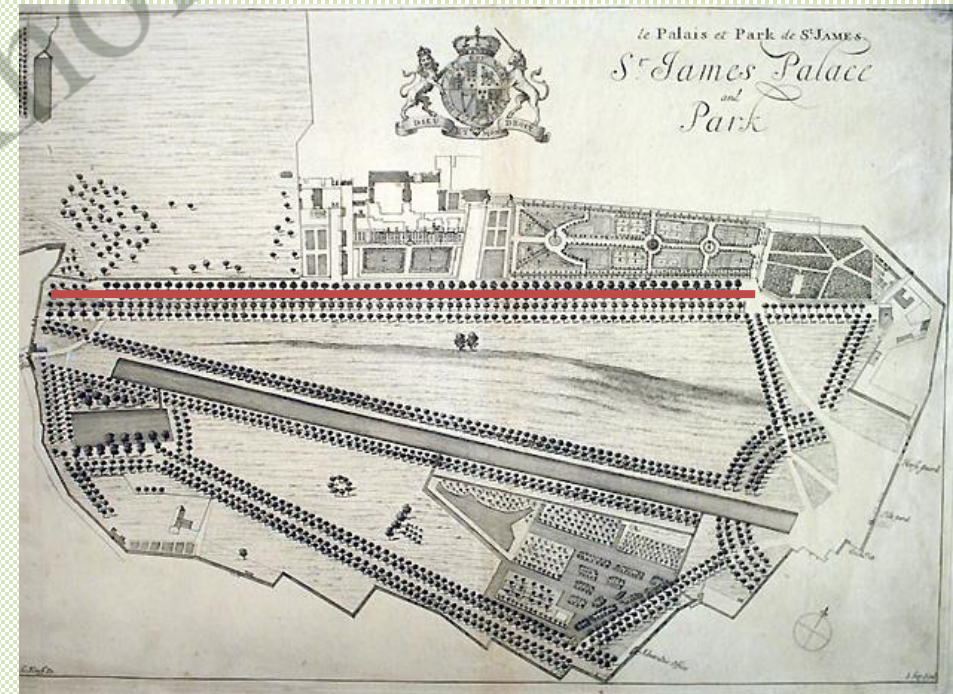
محور سرخ رنگ بالای نقشه محوری تفریحی بوده به

نام «مال» که در نقاشی پایین صفحه، بخشی از آن تصویر شده است. بالای این محور طرح باروک یکی

دیگر از باغهای سلطنتی دیده می شود.

پارک سنت جیمز، نخستین پارک عمومی - سلطنتی با زیرساخت طرح پنجه غازی فرانسوی در انگلستان.

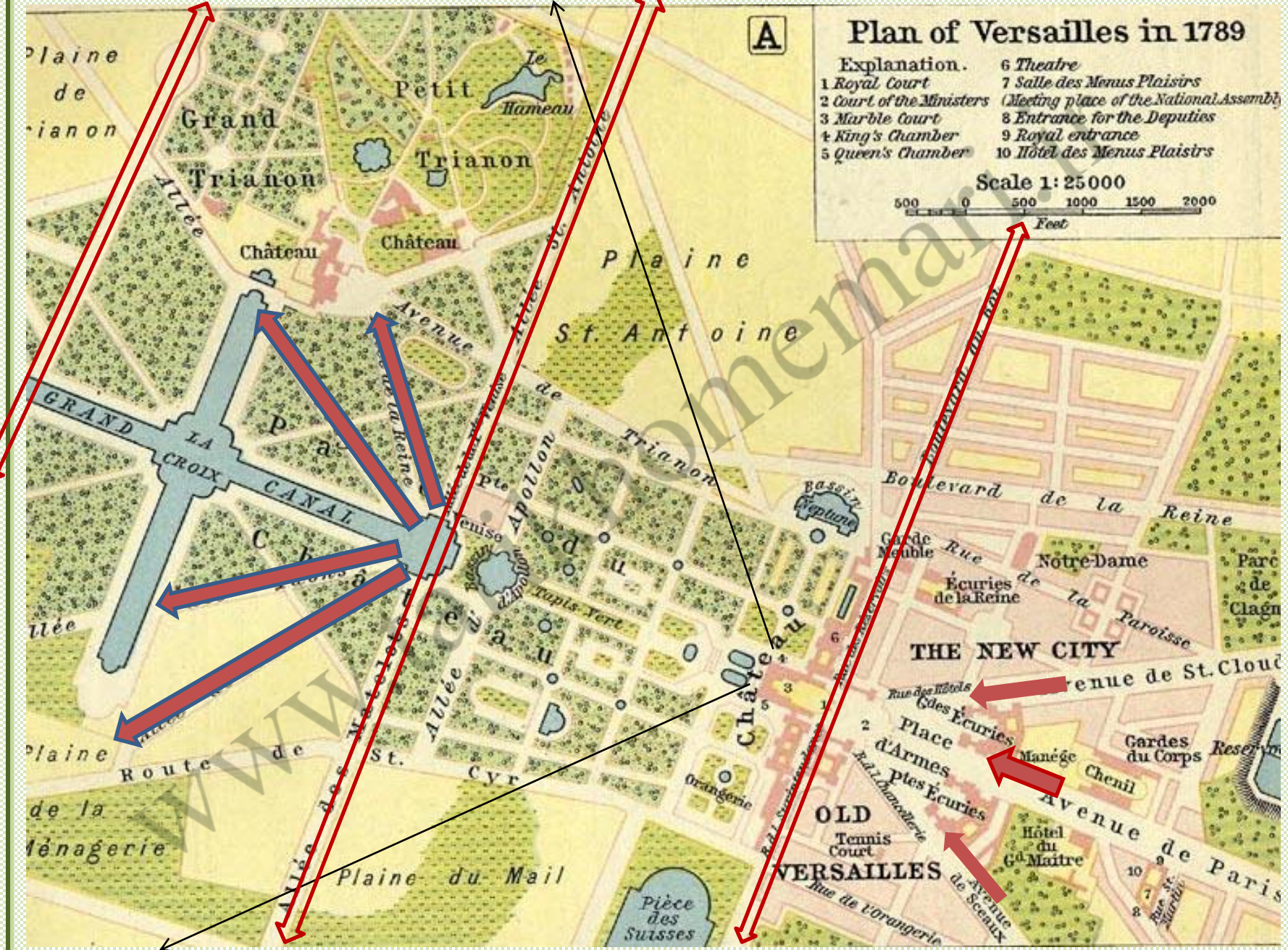
نقشه ورسای و محورهای آن در ۱۷۸۹ مستقیم سه گانه به موزات جبهه کاخ و محورهای شعاعی

Plan of Versailles in 1789

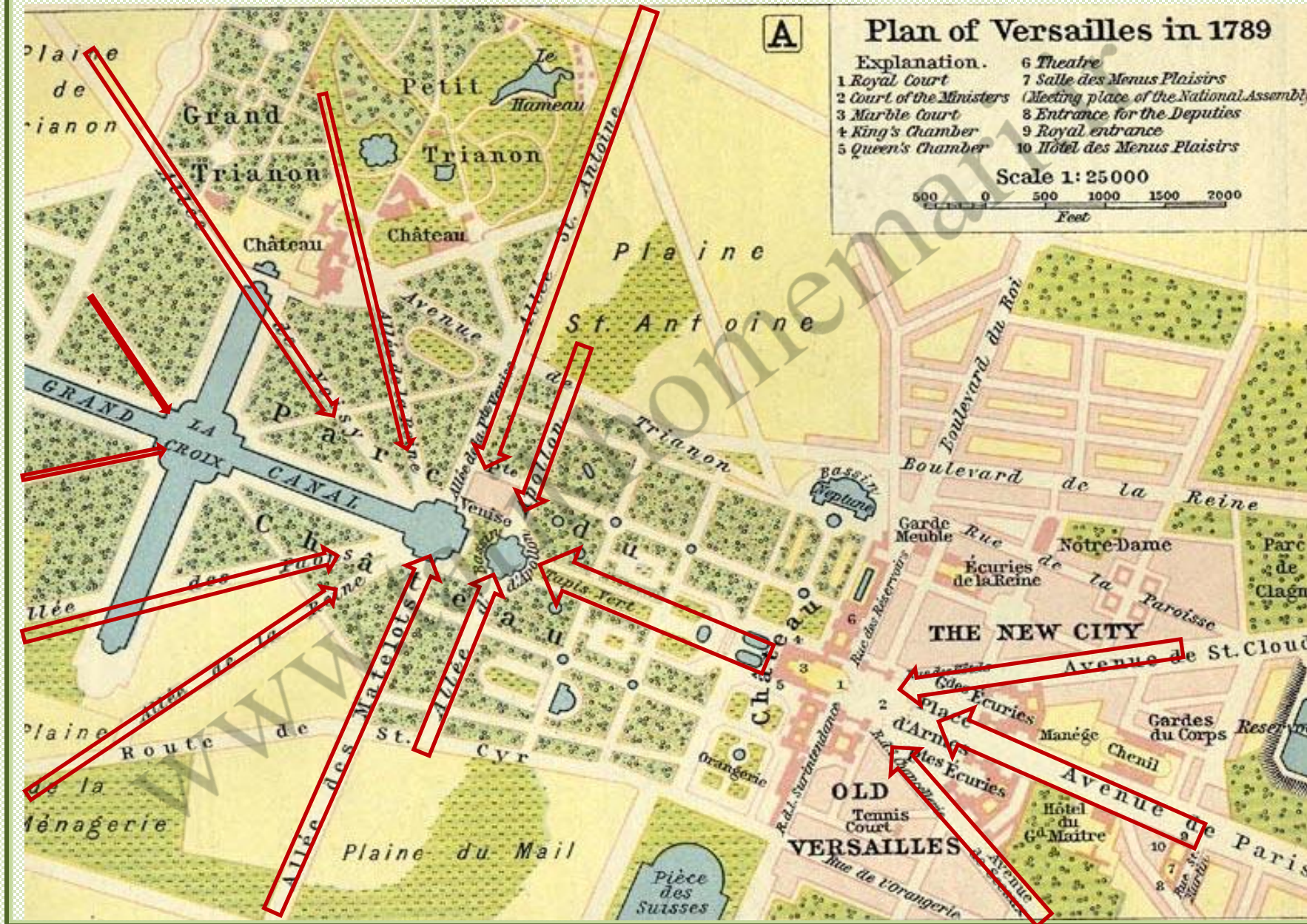
Explanation.	
1 Royal Court	6 Theatre
2 Court of the Ministers	7 Salle des Menus Plaisirs
3 Marble Court	8 Entrance for the Deputies
4 King's Chamber	9 Royal entrance
5 Queen's Chamber	10 Hôtel des Menus Plaisirs

Scale 1:25000

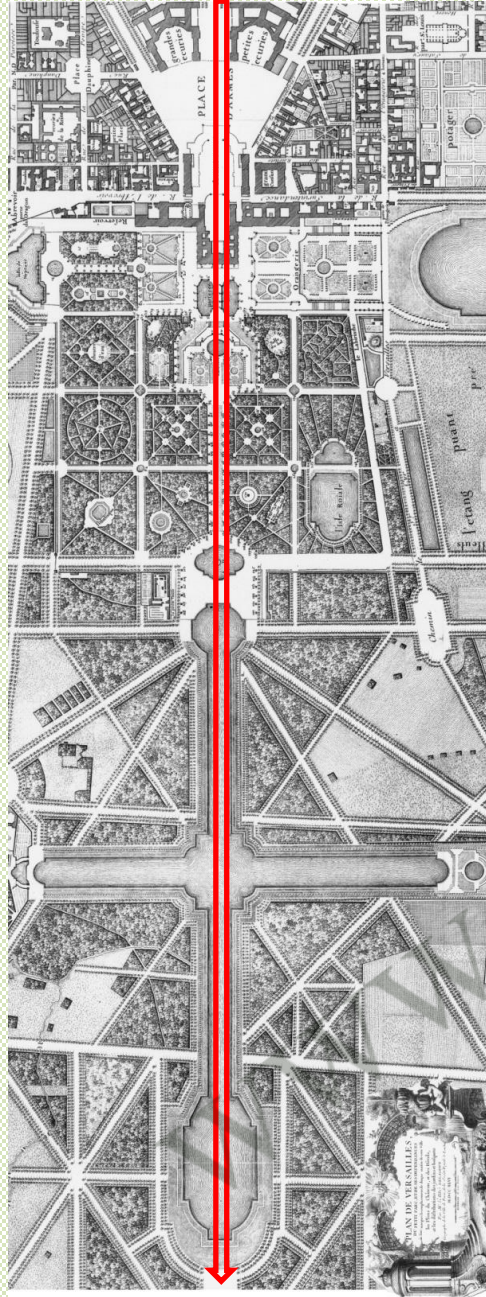
500 0 500 1000 1500 2000 Feet

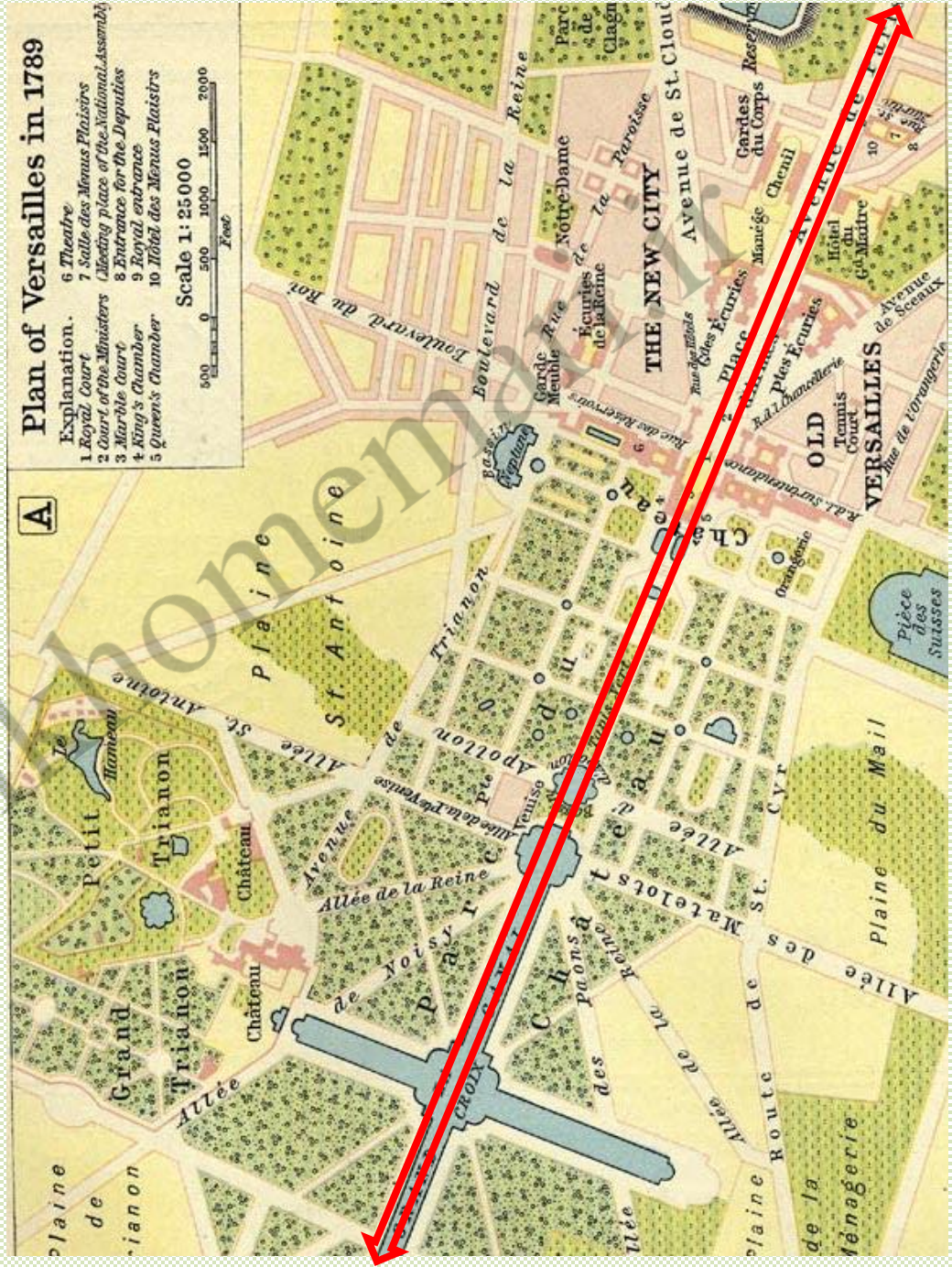
مرکز گرایی در طرح محورهای شهر و کاخ ورسای

بخشی از نقشه ورسای در اطراف محور طولی

محور طولی
محور تقارن
بنای کاخ
است و یک
سرش تمام
مسیر محور
مرکزی شهر
ورسای است
و سر
دیگرش تا
انتهای پارک
با دید به
بی نهایت.

Plan of Versailles in 1789

- Explanation.
- 1 Royal Court
 - 2 Court of the Ministers
 - 3 Marble Court
 - 4 King's Chamber
 - 5 Queen's Chamber
 - 6 Theatre
 - 7 Salle des Menus Plaisirs
 - 8 Entrance for the National Assembly
 - 9 Royal entrance
 - 10 Hotel des Menus Plaisirs

Scale 1:25,000
Feet
0 500 1000 1500 2000

تأکید بر بی‌نهایت توسط یک محور مرکزی طولانی در کاخ ورسای (دستاورد دانش پرسپکتیو و زیبایی‌شناسی فضا از دوره رنسانس)

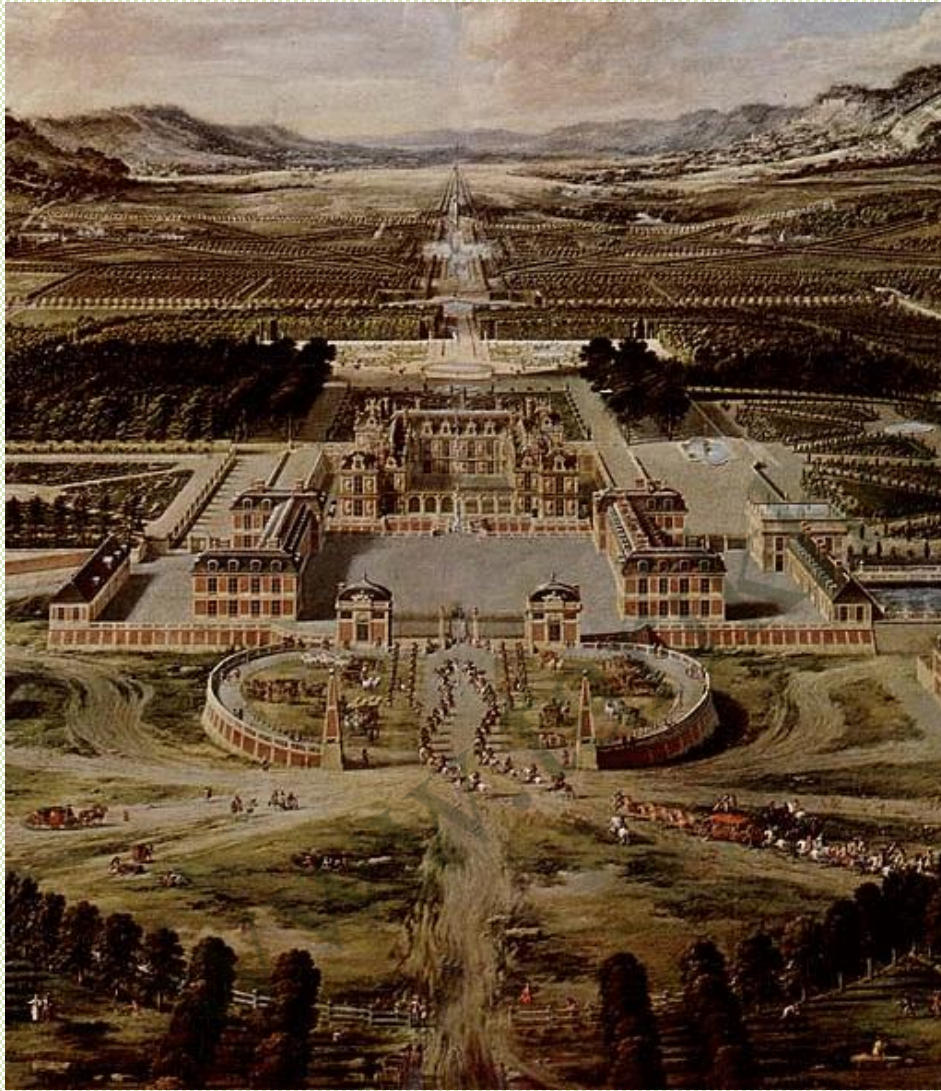

نمونه ایتالیایی محور و دید عمیق به کمک پرسپکتیو ایتالیا، رنسانس

محورهای مستقیم آراسته با مجسمه و عمق دید زیاد دستاورد باغ‌سازی رنسانس است. در رنسانس محور با معماری و فضاسازی یک خاتمه دارد. اما در باروک دید به بی‌نهایت کشیده می‌شود.

کاربرد پرسپکتیو یک نقطه‌ای در خدمت القای فضای بی‌نهایت در دوره باروک حتی در نقاشی سقف‌ها

www.tarikhomemari.ir

پایان باغ سازی باروک

(بخش اول)